

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput IX. Beatam dicunt Virginem illustres in S. Scriptura Viri & mulieres.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

CAPUT IX.

Beatam dicunt Virginem illustres in
S. Scriptura Viri & mulieres.

1. Beatam dicit Virginem Adam ; quia illa meliori pane vescitur in labore suo.

Adamo dictum: *In labore vultus tui vesceris pane tuo.* De Virgine
Ambr. lib. 2. de Virgin. Ubi orandi & meditandi spatia transiens
nere vermiculum de cocco, nunc torquere funiculum, nunc
insigniter acu pingere, & si quando collaborandi & mini-
strandis alijs adfuisse occasio, ipsa currere comes ad ministri-
um. Hinc sicut Booz de Ruth. 2. ubi vidit in agro messores
alacriter labori incumbentes, dixit Dominus vobiscum. Ita An-
gelus Virgini. *Dominus tecum.* Non vacat mysterio quod ad hortum quietis erge
invitaturus sponsam prius promiserit: *messui myrrham meam cum aromatibus meis*
Cant. 5. ut scilicet discamus in hac vita non venire quietem nisi post laborem.
De Apostolis scriptum Psal. 126. *Sicut sagitta in manu potentis ita Filij excussorum.*
De quo *Aug.* Filij excussorum sunt filij Apostolorum. Excussi Apostoli ut tribula-
tione varijs afflictionibus. Filij eorum debent esse ut sagittæ, quæ quocumque impel-
luntur, procedunt, neque de labore queruntur. Exod. 24. Cum apparuisset De-
minus septuaginta viris in augusta Majestate. *Sub pedibus,* inquit *videbatur opus la-*
pidu saphirini. Pavimentum vocatur opus. Operi nostro insilit Deus, ad ejus pedes
non venit nisi cum opere. In labore solatio egemus. Visa est semel B.V. Cister-
cienses monachos in messe sudantes, manu sudorem detergente solari. Adam in
horto positus. Virgo est Hortus conclusus, quem falx corruptionis non attingit
dixit *H. sicb. orat. de Doip.* melior paradiso, nam in ea peccatum non est natum
neque serpens subjicit. Adam vitæ arborem perdidit, nobis Virgo S. est Ligum
vitæ quod vitam fructificavit. In monte Moria sepultus Adam. s. *August. 16.*
civ. 30. Hieronymus Presbyter scripsit se certissime à senioribus Judæorum cognovisse
vita

ville, quod ibi immolatus sit Isaac, & Adam sepultus, ubi postea Christus est crucifixus. In monte Moria templum ædificatum, in Virgine Christi humanitas, in hac Deo holocaustum se obtulit. Moria, est terra excelsa. Nihil Virgine excelsius. Moria significat amarorem, Maria mare amarum. Adam primus hominum; Virgo creaturarum dignissima. Adam in paradiso positus, ut esset beatus; hæc Virgo Paradisus. *Rupert. 4. in Cant.* Hortus conclusus Soror mea Sponsa, Dei Genitrix. Ecce novus Paradisus, novæ plantationes, quas plantavit unus idemque antiqui paradisi Plantator, Dominus Deus. Ille est paradisus antiquus, paradisus terrenus: iste est paradisus novus, paradisus cœlestis: utriusque Plantator est unus idemque Dominus Deus, in illo posuit hominem quem formaverat, in isto formavit hominem, qui apud ipsum in principio erat. De illa humo produxit omne lignum pulchrum visu, & ad vescendum suave, lignum etiam vitæ in medio paradiso: istam humum istam terram suam benedixit, & ex ea cunctarum germina gratiarum, & cunctarum exemplaria virtutum produxit, ipsum quoque lignum vitæ, Christum Deum, & hominem, Dominum paradisi cœlestis. De illo voluptatis loco egrediebatur fluvius, ad irrigandum paradysum, qui inde dividitur in quatuor capita, de isto Paradiso ille fluvius, seu istud flumen egressum est de quo Psalmista dicit. *Fluminis impetus letificat civitatem Dei, qui inde in quatuor Evangelia dividitur.*

2. Beatam dicit Virginem Heva; quia ipsa contrivit caput seductoris.

Quia propter Virginem accepit ut sit Mater viventium. Non solum enim virum primum vocavit Deus Adam, sed & primam mulierem *Gen. 5.* Masculum & foeminam creavit eos, & vocavit nomen eorum Adam. Quod significat: Homo, terrenus, rufus. At postquam revelatum est quod ex illa esset S. Virgo nascitura, postquam serpenti maledictio inflicta, & dictum. *Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semem tuum, & semem illius, ipsa conteret caput tuum &c.* Et vocavit, Dei sine dubio instinctu, nomen uxoris suæ Heva, eò quod mater cunctorum esset viventium. Per Virginem accepit ut esset adiutorium viro suo. Nam sine illa similitudinem Dei in viro oblitteravit, & facta est illi in petram scandali. Virgo est ut docet *Hugo Cardin. in Psal. 90.* Adjutorium altissimi. *Vel ut alij.* Adjutorium simile Altissimo. Similis in conceptu immaculato, similis in vita, similis in resurrectione; quia & ipsa tertio die surrexit, *Tertulliano. doctore lib. de Resur.* Cum

Z

Adam

Adam de limo formabatur, Christus cogitabatur. Dum Eva formabatur, Maria cogitabatur. *Idem lib. 2. contra Marcion. c. 11.* Viro bonitas Divina adiutorium prospexit, nè quid non boni esset. Non est enim bonum homini esse solum. Sciebat illi sexum Mariæ profuturum. *Guerrius Abbas serm. de Assumpt.* Nunc habitamus in adiutorio Matris altissimi, postea in consortio gloriæ ipsius tanquam in sinu ipsius confovebimur. Adam appellavit uxorem suam Hevam, hoc est viventem, seu vivam, at illa jam fuit mortua per peccatum. *LXX. legunt Vitam.* Sed quomodo Vita, quæ non solum seipsam sed & posteros occidit. Christus est verè Vita. *Coloss. 3.* Cum Christus apparuit Vita nostra. Vita est & Virgo. Nam Christus est mors mortis *Osee 13.* Virgo apud *Buteon: in hymn. Græc. pag. 123.* Mortalia inferni. *Epiph. hæres. 78.* Unde mors illata est, inde vita processit, ut vita pro morte fieret: & qui per mulierem Vita factus est, mortem ex muliere inductam excluderet.

Animadversione dignum quod *Gen. 2.* legitur. Primus homo à Deo factus & formatus. Prima autem mulier ædificata. Formatus Adam tanquam forma sæculi. Sed cur mulier ut domus ædificata? Respondet *Cajet. in cap. 2. Gen.* Mulier conceptæ & generandæ proli est quasi domus, eam continens, protegens & fovens. Sed hæc domus versa est in speluncam latronum & furum, quisquis ex ea prodijt fur est pomi paradisiaci, fur honoris Dei. Cur degeneravit hæc domus in speluncam? Quia facta quidem à Deo, sed non dedicata à Deo. Virgo nostra & facta & dedicata: ideo à *S. Iulio de serm. 3. de Assumpt.* dicitur Domus gloriosa Dei. *Ps. 45.* Sanctificavit eam Altissimus. *Cant. 8.* ipsa de se dicit. *Ego Murus & ubera mea sicut turris.* *Emman. ita legit.* Ego Dei gratiâ fortis sum. *Rupert. in Cant.* multa horum comprehendit. Veni Maria veni Sponsus clamat; nam Eva ad latebras confugit. Veni & crede Angelo evangelizanti, nam Eva credidit serpenti sussurranti, veni & contere caput serpentis, nam Eva & capite illecta, & ventre oblectata, & caudâ est obligata serpentis. Veni & dic. Ecce ancilla Domini. Nam Eva se abscondens pariter & defendens, serpens ait decepit me & comedi. *Epiph. hæres. 78.* Eva mortis causa facta est hominibus, per ipsam enim mors ingressa est in mundum. Maria verò causa vitæ, per quam genita est nobis Vita. Illa maledictionem in se induxit ut in dolore pareret. Hic ut ait *Bern. serm. 1. in Vigilia Nativit.* Partus sine dolore, solus nefcius pudoris, corruptionis ignarus, non referans sed conservans Virginalis uteri templum. *Bern. serm. de B. V.* Eva spina fuit quæ & virum suum ad mortem pupugit, & posteritati suæ peccati aculeum infixit. Rosa Maria. Eva spina vulnerando, Maria Rosa omnium affectus mulcendâ. Eva spina omnibus infigans mortem, Maria Rosa reddens salutiferam omnibus sortem.

Beata

Beatam dicit Job Virginem; quia est Mulier
quæ non tentat sed salvat.

Questus est Job coronâ spoliatum se fuisse cap. 19. *Spoliavit me gloriâ
meâ, & abstulit coronam de capite meo.* Tum aliam deinde desiderat. *Quis mihi tri-
buat Audirem ut desiderium meum audiat omnipotens, & librum scribat ipse qui iudicat,
ut in humero meo portem illum, & circumdem illum quasi coronam mihi?* Quis iste liber?
non peccabo, si intellexero illum: Liber generationis Jesu Christi. In eo enim
est Corona Virgo. Prov. 12. *Mulier diligens Corona viro suo est.* Epiph. serm. de laud. B. V.
ita Virginem alloquitur. Salve Corona regia, pretiosissimum habens lapidem.
S. Greg. 3. Moral. c. 6. scripsit: Beatum virum Job, quasi in quadam virtutum arce
stare diabolus vidit, cor igitur mulieris tenuit, & quasi scalam quâ ad cor viri
ascendere potuisset invenit. E contra Virgo ut ait Bernard. serm. de aque ductu.
Filioli mei, hæc peccatorum Scala. Mulieri Jobi scala fuit ad descensum. Virgo
est Scala ad cœlum. Bonav. in spec. Virgo est Scala Jacob quæ usque ad cœlum
pertingit. Propterea in primitiva Ecclesia publica pœnitentia cum invocatione
S. Virginis agebatur. Pariter de pœnitentiæ officio sedent in sacco, & cinere
inhorrescunt, eodem fletu gemiscunt, eisdem precibus ambiunt, eandem Mariam
invocant. In scala Jacob nullus conspiciebatur homo sed omnes Angeli, quia
Scala Virginis accipit hominem, reddit Angelum. Seraphico illi Francisco *Vadimus*
in Chron. monstratæ fuere duæ scalæ, quarum alteri Christus, alteri Mater ejus
præerat, & illa purpurea erat, ista super nivem candicabat, & ascenderant multi
fratres scalam rubentem, cum ecce aliqui de gradu propè summo & cœlo con-
tigui, alij de medio ruunt lapsi. Miserabili per motus spectaculo exclamat San-
ctus. Eja fratres candidam occupate Scalam & conscenderunt securo pede &
usque ad summum pervenerunt. Virgo juxta *Magistra sentent.* Scala cœli.

4. Beatam dicit Virginem Moyfes & Samuel.
Quia miracula eorum complet.

S. Virgo mons est, uti vult (S. Damasc. orat. 3. de Nativit. B. V. ubi ait. Mons
est Virgo, qui omnem collem & montem, id est Angelorum & hominum subli-
mitatem transcendit; certè erit ille mons in quo legem Deus suam dedit. Circa
hunc montem Dei curam S. Moyfes Exod. 19. describit. Sic enim præcipientem
Ubi

sibi Deum narrat. *Pone terminas circa montem & sanctifica illum: nē pes hominis, aut bestię eum contingat.* Fumo præterea hunc montem densissimo involvit Deus, ignibus intermicantibus armavit, tubis horrendum concrepantibus complevit, nē pes hominis aut bestię contingat, scilicet actuale vel originale peccatum. De hoc monte deserti de hac petra venit Christus. Ita enim *Guerricus Abbas in Isai. 16. 1.* Petra dicitur Virgo, quia fuit Mater Petrę primę, Petra autem ceteris, quia sine viro Mater, & à nullo accessu peccato. Fecit Moyses arcam cujus auxilio populus Israelis triumphos de gentibus reportavit. *Chrysost. serm. 6. de Asena.* Virgo est Arca indissolubilis. *Epiph. est Arca glorię spiritualis. Andr. Cret. in solat. Aug. Arca novę glorię. Ambr. serm. 80.* Arca Sanctificationis, quę portavit celeste manna. *Glossa Martinengij* dum considerat quòd Deus Moysi apparuisset in rubo ardenti qui tamen non comburebatur, ait, in illo rubo Deum igni vim urendi abstulisse, illuminandi reliquisse. Virgo Rubus est, in quo nihil est quod noceat, totum quod illustret.

Legimus virgam Moysis versam quidem in serpentem, sed non devorantem à serpentibus. *Exod. 7.* Causa erat inquit *Theodoret. in Exod.* ut sic dignitas Dei & vera admirabilia faciendi potestas Ægyptijs innotesceret. Virga hæc fuit Virga Aaronis. *Aug. serm. 18. de temp. Ephrem de Laud. B.V. Bonav. in laud. B.V. m. p.* Virginem vocant Virgam per Spiritum S. efflorescentem. Noluit Deus Virgam Aaronis devorari à serpentibus magorum, noluit Virginem à serpente inferni. *Damian. serm. de Assumpt.* Virga est Mater Dei, quę conterit carnales Ægyptios, dirigit spirituales Israelitas, hæc devorat serpentes. Moyses deduxit populum per mare, de Virgine dicit *Hymn. Græc.* Tu Pons es. facer ducens de morte ad vitam, de terra ad coelos. *Exod. 40.* In tabernaculo illo quod Domino docente Moyses ædificaverat ipsi Domino inter cætera videbatur gladius. Quid Gladius in tabernaculo quod Virginem significabat? ipsa Virgo. *Meneas Græc. 5. Martij in Virg.* Virgo est Gladius inimici caput abscindens. Est Gladius quo Goliatho David demersit caput. Est Gladius quem S. Jeremias Propheta Judæ Machabæo 2. Mach. 25. dedit dicens. *Accipe gladium sanctum, munus à Deo in quo dejicies adversarios meos populi Israel.* Gladius est sanctus, est aureus, non afflatus ferrugine, non metuens ignem. *Princeps Stanislaus Radkivilius* scripsit de quodam rapinis ac latrocinijs assueto, qui cum hanc magnitudinem suorum facinorum appenderet, inde futurę mortis ac judicij horrore totus contremisceret, jam inclinari ad pœnitentiam coeperat, sed desperatione absorbebatur, vidit in vasta solitudine cumulum jacentium lapidum, & sumpto ex eis uno in manum, dextrâ protulit gladium, dicens. Deus qui neminem vis perire exaudi me, & si tibi stat placitum ut me

tibi reconcilies, fac ut iste quem manu teneo gladius, hunc lapidem transeat, dixit, percussit, gladium infixum lapidi vidit, & simul cum perforato lapide spei ostium sibi aperuit.

Hic Gladius est Virgo. *Bern. in salve.* Non potest quiescere Virgo donec peccatorem à de sperationis barathropia manu retrahat, spei medicamen aspiret, & horrendo Judici miserum reconciliet. Moyses per fiscellam scirpeam salvatus est. *Ambr. in e. 6. Apoc.* Per fiscellam scirpeam B. Virgo Maria designata est. Et quoniam ad natales Moysi devenimus, etiam ad cunas Samuelis dessectamus. Mater Samuelis postquam Samuelem sua peperit oratione in Dei laudes sic effunditur *1. Reg. 2. Dominus in caelo tenabit, Dominus judicabit fines terre.* Quid inter læta carmina miscuit tonitrua? virtuti prospicit suæ prolis & simul quanto timore sit Deum veneratura prophetat. Virtuti prospicit hortando ut in timore Dei crescat. Hic ipse modus Virginis cum peccatoribus. *In annul. PP. Domin. legitur.* Dum S. Dominicus prædicaret, mota quædam mulier famosa ejus concione, vitæ improbæ cursum mutavit, sed mox in constantia mutare cœpit. Adest illi Virgo, & hæc intonat. Quid fluctuas animo filia & te rursus in æstum pelagi resorberi pateris, sta in portu quem invenisti, & simul judicia Dei considera non olim solum; sed & proximâ nocte exercita. Hæc miles unus impurus repentinâ morte punitus, hæc puer unus Sororius adulter obrigit subito, hæc sacerdos rerum sacrarum contemptor animam perdidit, hæc tua socia quæstum turpem morte perfoluit, & tu vis errantes sequi ut pereuntes consequaris? potes, sed nolles postea.

Sed rursus ad Moysen. *Num: 21.* Laborabat populus Dei in deserto aquæ penuriâ: Moyses confugit ad Deum, Deus autem iussit ut Principes populi & Duces multitudinis foderent terram suis baculis viatorijs, quibus iussa complentibus, & vix tactâ scipionibus summitate terræ erupere dulces atque largissimæ aquæ. *Tunc cecinit Israel carmen istud: Ascendat puteus.* *Rupert. in 4. Cant.* Sicut ille puteus datus est post morsus ignitorum serpentium, postque erectum de sublimi serpentem æneum, ita Virgo non citius generi humano, ut perpetuus misericordiæ Fons erupit, quàm universum generis nostri seminariûm vulnus ab ignito Paradisi serpente accepisset. Neque hoc est sine mysterio quod serpens ignitus præcedat puteum. *Aug. de Catech. rudium c. 5.* Rarissimè accidit, imo verò nunquam, ut quisquam veniat volens fieri Christianus, qui non sit aliquo timore Dei percussus. *Et in sentent. c. 48.* Ad omne opus bonum amor ducit & timor Dei. *Bern. tract. de donis spirit. c. 1.* Prima gratia est timor Domini. Non frustra de se

Virgo. Eccl. 24. *Ego Mater pulchre dilectionis et timoris.* Moyses virgâ silicem percussit, & aquam eduxit. Virgo laxea corda peccatorum reducit ad lacrimas. Virgâ Moyses divisit mare cum insequerentur Ægyptij. De Virgine ait *Chrysol.* *serm.* 146. Nonne hæc exeuntem de Ægypto populum concepit uno utero ut emergeret cœlesti in novam creaturam tanta progenies.

5. Beatam dicit Virginem Noe; quia illius ortu
Misericordia est exorta.

Gen. 8. cœperunt minui aquæ diluvij mense septimo, nempe in Autumno. Virgo nata est in Autumno ut docet *Baron.* Inter cæteros fructus comprimi Noëmo apparuit vitis *Cantic.* 7. *Videamus si flores fructus perturixit.* *Alij legunt.* Si uva pusilla se aperuit. Uva pusilla, Virgo nata quæ læticiam attulit Noë. Aperuit se in actus fidei, spei, charitatis, si verum est quod statim in utero usu rationis sit dotata, atque Joannes Bapt. In quem sensum à quibusdam trahitur illud *Idiot.* c. 1. Quodcumque sapiens aut sanctum donum alicui Sanctorum tanquam datum est, Virgini non fuit negatum: sed omnia omnium Sanctorum privilegia & dona habet in se. *Damasc.* tract. 1. de *Nativ.* Vineam uberrimam S. Anna Mariam Virginem, Uvam sanctissimam protulit. *Petrus Damiani lib.* 5. *epist.* in Legibus cautum est ut tempore messis vel vindemiarum, nequaquam curarum litigia ventilentur, & quidquid tunc in tribunalibus definitur, omnia irrita censentur. Ubi hæc Virgo apparet, justitia in misericordiam vertitur, & tanquam post diluvium recreari incipit. Virgo nascitur in Nazareth domo florum. *Hieron.* *In voc. Hebr.* Comparebit deinde in Bethleem domo panis. *Damiani serm.* 1. de *Niv.* Quis scit quoties refrigeras iram judicis cum justitiæ virtus à præsentia Deitatis egreditur? Per singularitatem ô Virgo in manibus tuis sunt thesauri miserationum Dei. Tu occasionem quæris salvandi miseros, & misericordiam effunderis.

6. Beatam dicit Virginem Aaron & Gedeon; quia est
nova Virga & novum Vellus.

Virga Aaronis prælusit Virgini, teste *S. Thoma* eò quod ipsa sit Mater Sacerdotis magni qui unâ hostiâ consummavit & pacificavit omnia æternâ redemptione inventâ. Virga illa sine frutice fronduit, floruit, simul fructificavit. Virgo S. sine semine virili simul Infantem & Virum edidit. De illa *Epiph.* Virgo est

est Virga Aaron per Spiritum S. efflorescens. Cùm vidisset Moyſes ſubito effloriſſe virgam amygdalinam, & cum turgentibus geminis fructus attuliſſe, firmiter credebat, inquit *Greg. Niſſ. lib. de vita Moyſi*, quòd hoc miraculo ſacerdos monſtraretur. Nobis Maria Virgo ſummum Sacerdotem protulit. De eadem Virga *Bonav. ſpec. cap. 12.* In Virga Mariæ rectitudo, in flore corporis glorioſi pulchritudo, in fructu animæ ejus beatitudo figurantur. Virga hæc eſt Virga clementiæ. Cùm Gedeon juxta monitum Angeli *Judic. 21.* ſupra Petram carnes & azymos panes poſuiſſet, Angelus ſummitate ſuæ virgæ tetigit holocauſtum, ignis aſcendit de petra & carnes azymosque panes conſumpſit. Quo ſigno gratum Deo ſacrificium Gedeonis ſignificabatur, & ſimul futura victoria promittebatur. Noſtra quæ offerimus Deo non erunt grata niſi manibus contingantur Virginis. Idem Gedeon extendit Vellus quod Virginem ſignificabat, & factum eſt plenum rore cùm reliqua remaneret tellus ſicca. Et poſtquam Vellus eſt impletum rore etiam terra cœpit conſpergi. Virgo etiam non ſolum ſibi ſed & nobis gratias coeleſtes attulit.

7. Beatam dicit Virginem Elias, Iſaias, Jeremias.
Quia illa eſt Scopus ſuarum Prophetiarum.

Quo Elias curru in cœlum ſubvectus, illo Virginem profeſſus videri poteſt Currum ſui ac peccatorum. *Joan: Geom: hymn: de B. V.* vocat S. Virginem Currum Eliæ rapidis virtutum quadrigis ſubvectum. Curruſ Eliæ totus ignitus ac ignis. Virgo per vehiculum Salomonis *Cant. 3.* depiſta eſt, de quo ibi dicitur, illud de lignis factum Libani medium autem ejus charitate conſtratum, ſeu ut *legi: Hebr.* medium conſtravit carbone ignito. Iſaias hinc Angelorum choros triſagium concinnentium audivit. *Iſai 6.* Hinc videt diſponentem Deum ut ſe mitteret Prophetam. Et ecce unus de Seraphim deſert forcipe carbonem de altari quo ejus labia perpurget. Carbo iſte conſentiu interpretum deſignat Chriſtum, qui carnem Divinitate veluti ignis lignum animaturus erat. Mater Chriſti, ait *Methodius orat. de hypop.* Forceps erat carbunculi purgatorii. Purganda erant Prophetæ labia, nullus Angelorum auſus manu accipere carbonem, quia Chriſtus ad nos purgandos non niſi per Virginem conſtituit venire. Et forceps quidem ille ſoli Seraphicæ manui patebat, ac Virgo omnibus. *Joan. Bruſſen Minorita in vita S. Lydine ſcripſit.* Quòd cùm hæc Sancta triginta annorum Martyriam varijs vexata morbis ſubiit, dicitur primis annis inter prima malorum tenta-

menta

menta & patientiæ rudimenta non nihil animo mutasse, atque absolvi se à quotidiano tormento petiisse. Verùm ubi apprensus Dominus ei vulnera sua appressit (*En Carbo* amore incensus. Virgo autem Mater eidem Dominicæ passionis signa, osculis signanda obtulit. (*En Forceps*.) Alia in alia verba est desideria ut non solum usitatis morborum malleis subduci se voluerit incudem, sed quidquid infirmitas hominum pati potest in se venire optaret. (*En labia mundata*.) Eva pomum vitæ infecit labia: Maria suo Fructu benedicto repurgavit.

Idem Propheta ingressus sancta sanctorum, vidit quendam montem in montium vertice hæc. præparari. *Erit in novissimis diebus preparatus mons domus Domini in vertice montium, & fluent ad eum omnes gentes.* Greg. in 1. Reg. 1. Mons in vertice montium est B. Virgo. Quia ò Virgo ait *Aug. serm. de Assumpt. B. V.* ubi posuit Rex Filius tuus quod ex te suscepit, ibi te posuit Reginam de qua illud sumpsit: hoc est, supra omnes choros Angelorum Virginem collocavit, ubi ipse est secundum humanitatem. In vertice montium Virgo; quia prior redemptione. *Bern. serm. de Assumpt.* ita Christum loquentem Mari inducit. Pro amore ò Mater carnem sumpsi, & vulneribus primis vulnerasti in cruce cor meum. *Ellis 3. Reg. 18.* dum quærit ex puero quid videret, audivit. *Ecce nubecula parvula quasi vestigium hominis ascendeat è mari.* *Joan. Jerosolimit. de instit. Monach. c. 31.* Virgo est Nubecula parvula, dulcis & pura, quasi vestigium hominis de falsissimo & inquinatissimo mari orta. Ascendit Nubecula Virgo sed sine falsedine, minimum in ea fuit hominis & quasi vestigium, debitum enim solum habuit peccati originalis non peccatum. Sed clarissime prædicat Virginem c. 7. dum canit. *Virgo concipiet & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.* Tria hæc in summo, Virgo manens Virgo fiet Mater, non de foris sed de suo sanguine concepta. Quod nobiscum hic Filius mansurus, & Deum in terris habituri sumus, si solum impotibilem nobis protulisset quâ gratiâ fuisset digna? si solum semel videndum protulisset? sed *Apoc. 21.* *Ipse populus ejus erunt, & ipse Deus eris cum eis eorum Deus.* *Et absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.* Quod etiam in terris implet modo spirituali. Jeremias verò sic Beatam dicit Virginem cap. 31. *Creavit Dominus novum super terram, Foemina circumdabit virum.* Virum cepit utero Foemina. *Aug. serm. 18. de SS.* O Foemina super foeminas benedicta, virum omnino non novit è utero suo virum circumdedit. Quem virum? *Bern. hom. 2. super Missus.* Vir erat Jesus necdum etiam natus sed sapientiâ: non ætate, animi vigore, non viribus corporis, maturitate sensuum, non corpulentia membrorum. Creavit Dominus. Quia Virgo se reduxit humilitate ad nihilum, ex hoc nihilo creavit, ex nihilo Virgo protulit Creatorem.

8. Beatam dicit Virginem Juditha, & Johel, & Esther.

Quia est illis Nobilior.

Judith 15. Joachim summus Pontifex de Jerusalem venit in Bethuliam cum univēsis presbyteris suis ut videret Judith. *Hugo Card. in Eccl.* Debent ministri Ecclesie interdum venire in honorem B. Virginis quæ per Judith figuratur, ut videant eam & virtutes ejus imitentur. Grande erat spectaculum Juditham videre caput Holofernis proferentem, & narrantem Judith 13. *Non permisit me Deus ancillam suam coquinari, sed sine pollutione peccati revocavit me vobis, gaudentem in victoria sua, & in liberatione vestra.* *Sergius Hieropolita orat in Nativ. B. V.* In hoc Nativitatis Virginis festo spiritali buccinā clangamus, etenim quæ præsentī die ex Davidico semine nascitur, vitæ Mater est, Evæ Revocatrix, per quam in Divinæ naturæ participationem translati sumus, atque à morte liberati. Eva revocatur in Maria, quia utraque sine originali culpa concepta, utraque Mater nostra, Jahel primò lac Sifaræ postea clavum obtulit. Jahel sonat *ascendentem seu damulam*. Virgo damulam expressit, cum abiit in montana cum festinatione ut visitaret Elisabetham. Sifara sonat, *videntem hirundinem*, hirundo facit nidum ex terra, sedet in luto, colligit lutum, luto os implet. Virgo cum talibus modo contrario agit quàm Jahel, & clavum primò timoris Dei infigit, postea præbet lacus poculum, timoris scilicet filialis.

Quærit Rupertus lib. 1. in Judic. 7. Cur Jahel vulnere quæsiērit locum? Respondet. Quia peccati caput est feriendum, nè postquàm irreperit, difficilior pugna sit. Quod si jam irreperit peccatum, quod si & ventrem delectationis, & caudam consensūs in animam deposuit draco: caput Sifaræ feriendum est clavo Crucis Dominicæ: sic facit Virgo, recipit blandè peccatores & compungit timore Dei. Virgo in nuptijs Canensibus & jusit hydrias aquā impleri & oravit ut in vinum converteretur. *Bern. serm. 2. de nuptiis in Cana.* Servilem Dei timorem contulit cum aqua, filialem cum vino; vertitur verò aqua in vinum orate Virgine. *Archangelus Junius in vita S. Philippi Ord. Servit.* Apparuit uni sanctorum suorum Virgo curru cum majestate insidens, sed currum leo & agnus trahebant. Sed rursus ad Juditham. *S. Bonav. spec. 18.* Maria signata est per illam famosissimi nominis Judith de qua scriptum est, quod non erat qui de ea loqueretur verbum malum. Judith Holofernem vicit, Virgo Luciferum, Judithæ acclamant Assyrij propter formam Judith 12. *Non est talis mulier super terram.* De Virgine canitur.

A A

Diffusa

Diffusa est gratia in labiis tuis, speciosa & suavis facta es in deliciis tuis sancta Dei Genitrix. Et in Cant. *Tota pulchra es Amica mea, Formosa mea, Columba mea.* Sed Judithæ pulchritudo accendit Holofernem, De Virgine testatur *S. Ambr. lib. de instit. Virg. c. 7.* Virginis tanta erat gratia, ut non solum in se Virginitatis gratiam servaret, sed etiam his, quos inviferet, integritatis insigne conferret. *S. Th. 2. 2. q. d. 3. q. 2. ad 4.* Pulchritudo B. Virginis ad castitatem intuentes excitabat. *Juditham* timuerunt Assyrij, Virginem dæmones. *Bonav. in spec. c. 9.* Non sic timent hostes visibiles quasi cæterorum aciem copiosam, sicut aëreæ potestates Mariæ vocabulum. *Judith* clausa in Oratorio Deum Israelitis conciliavit. *Virgo Deum* mundo. *Angelus* custodivit *Juditham* c. 13, sic enim ait. *Vixit autem ipse Dominus, quoniam custodivit me Angelus ejus.* De S. Virgine dixit *Petr. Dam. serm. 1. de Nativ. B. V.* Duo leones, quibus stipatus fuit thronus Salomonis, sunt *Gabriel* Archangelus & *Ioannes* Evangelista, quorum alter dextræ Virginis, alter sinistræ deputatus est, *Gabriel* enim mentem, *Ioannes* carnem pervigili sollicitudine servaverunt. *Judithæ* dictū cap. 15. *Tu gloria Jerusalem, tu letitia Israel, tu honorificentia populi usque.* De Virgine dicit *Greg. Nazianz.* in tragædia Christi Patientis. *Regina, Domina, generis humani Bonum.* Virgini acclamat *Cyroll. Alex. hom. contr. Nestor.* Si tibi sancta Dei Mater laus, tu enim es pretiosa *Margarita* orbis terrarum, tu *Lampas* inextinguibilis. *S. Chrysost. hom. de Veip.* Ave Mater, Cœlum, Thronus, Ecclesiæ nostræ Decus, Gloria & Firmamentum. *Damasc. orat. 1. de Nat. O Deo* digna Filia, mulierum Ornamentum, generis humani Decus. *Judith* tutata est *Bethuliam*, *Virgo* urbes Christianas. *Greg. 11. Pontif. epist. 4.* Si *Bethulia* per manus *Judith* Israelitis servata est, quomodo non oportebat Virgine Propugnatrix utentem hostibus prævalere?

Iam venimus ad *Eltherem*. *Elther* prius nomen habuit *Hadusa* ut docet *Cornel:* quod significat *Myrthum*, à Persis dicta *Elther* ut *Serar:* explicat, *Oracula* demolens, vel *Medicine* exploratio & *contemplatio*, vel *Medicina turturis*, vel *Pulebris* luna. *Elther* idem est *Hebr. Ignis turturis.* Persis, *Receptatrix*, *Protetrix*, quæ nomina facile est videre quomodo nostræ Virgini conveniant. *Elther* ducta est in cubiculum *Astueri* & ab eo in uxorem assumpta. De Virgine dicit *Bonav. spec. c. 7.* ducta est in cubiculum Regis in Assumptione, in cubiculum quietis æternæ, gratiam veri Regis habens super omnes mulieres, id est super omnes intelligentias Angelicas, ut sit in *Maria* gratia super omnem gratiam beatorum, nam revera in capite ejus *Rex Regum* diadema regni posuit tam impretiabile, tam delectabile, tam mirabile, quod hoc omni linguæ inenarrabile, omni ingenio inscrutabile est.

Robertus lib. 3. in Cant. 4. Regna Sanctorum in caelis, Regina Regnorum in terris. Bernard. de Assumpt. B. Virgo quasi altera Esther de triclinio foeminarum, id est de Ecclesia militante adducta, & per totam militiam caelestis exercitus ad cubiculum Assueri scilicet summi Dei adducta. Extendit contra eam Estherem Assuerus virgam auream in signum salutis. De Virgine Num. 24. *Consurget virga de Israel & percutiet duces Moab, vastabitq; omnes filios Seth.* Petr. Dam. serm. de Assumpt. de eadem Virgine dicit. Haec est Virga illa qua retunduntur impetus adversantium demoniorum, Virga Aaron per quam fiunt mirabilia.

9. Beatam dicit Virginem Ioseph Sponsus ejus.
Quia ex illa dignitatem habet.

Quia eò dignitatis per Virginem devenit, ut fieret Dominus Dei Luc. 1. *et erat subditua illis.* Dominus etiam ipsius Virginis factus. *Gerson serm. de Nativ. B. V.* Omiranda prorsus Ioseph sublimitas tua, o dignitas incomparabilis, ut Mater Dei, Regina coeli, Domina mundi, appellare te Dominum non indignum putaverit. Appellant enim uxores viros suos Dominos; & quia Dominus est Virginis plurimum servos ejusdem Virginis antecedit. Inter sponfos autem est aequalitas, itaque cum Virgine quandam habet aequalitatem, & quia Sponsa illum appellat Dominum aliquid amplius in certo sensu attribuit. Accepit verò à Sponsa pro dote insigne donum Virginitatis. *Hieron. contra Helvid.* Tu dicis Mariam Virginem non permanisse, ego mihi plus vendico, etiam Ioseph fuisse Virginem per Mariam. Cur ita? *Aug. serm. 24. in Nativ. Domini.* Quia de Virginis membris nascitur virtus Angelorum. Si Angelorum certè & hominum: si hominum, ante omnes Iosephi. *Ibid.* O Ioseph per meritum Virginitatis ita separatus es à concubitu uxoris, ut Pater dicaris Salvatoris. Virgo per solum alloquium Ioannem sanctificavit, quid non gratiarum in Iosephum transfudit, cum quo diu convixit maxime Christo jam exemplis praeunte? Habet etiam id particulare Ioseph quia per illum Christus in regnum Juda successit, ac consequenter haeres solij David, ut est apud *Cornelium à lapide.* Per Virginem in Christum accepit auctoritatem Paternam, per Virginem accepit ut Moyse comparari possit. Moyse enim in fiscella salvatus est: Ioseph homini Deo fiscella factus est, ille in aula Regis, hic sub tutela speciali Dei educatus est: ille rubum vidit & de rubo loquentem audivit, iste Virginem, Matrem, & simul Virginem ac Deum sibi loquentem audivit: ille celebratur à miraculis, istius tota vita unum miraculum, ille populum

de Ægypto reduxit, iste populi Dominum duxit ac reduxit, ille Dei legem in ulnis tulit, hic Deum legislatorem: ille posteriora Dei vidit, hic Christum ad faciem: cum illo erat manus Dei, cum isto fabrum egit Deus: ille iussu Dei decessit in monte, hic in manibus Dei obiit. Sed Moyfes Deut. 22. *Si non est inventa in puella Virginitas lapidibus illam obruent viri civitatis illius & morietur.* At Ioseph voluit occultè dimittere eam quam videbat gravidam. Moyfes solum aspexit terram promissionis, Ioseph Terram illam beatam, id est Virginitatem S. possedit. Et certè ex doctrina S. *Thomæ 1. p. q. 27. a. 5. in 6.* debet & Moyfen & alios Sanctos superare in multis. Quò aliquid, *inquit ille,* magis appropinquat ad suum principium, eò amplius de ipso participat: nemo verò post Virginitatem S. et Christo propinquior: nemo itaque de illo magis participat. Hinc *Bernardus, super missus* hunc Iosephum præfert Iosepho Patriarcha, Ille frumenta servavit non sibi sed toti populo, iste panem vivum de coelo accepit, tam sibi quam toti mundo.

Contendunt multi non obscuri nominis Doctores S. Ioseph in utero sanctificatum, sed quidquid sit de hoc: illa *Cantic: 7.* Statura tua assimilata est palmæ, *Gerson* attribuit huic Beato. Iustus ut palma floret. *Bern. super missus.* Fidelis servus & prudens fuit Ioseph, quem solum in terris magni consilij constituit Deus coadjutorem fidelissimum, imitatus est Deum Patrem qui Virgo mater filium habet: dignus habitus ad quem mitteret legatum suum, scilicet Angelum Deus. Nuditatem primorum peccatorum texit *Gen. 3.* Deus, texit ille quod à mundo in sponsa videbat posse malè explicari. *Bern. apud Cornel. in Prov. Salom. c. 31. v. 12.* adhuc unum titulum attingit propter quem Ioseph Beatam dicit Virginitatem. Quia omnia quæ sunt uxoris sunt viri, credo quòd Beatissima Virgo totum thesaurum cordis sui quem Ioseph recipere poterat ei liberalissimè exhibebat. *Et post pauca quasi idem explicans ait.* Quantas putas exhortationes, consolationes, promissiones, illuminationes, & æternorum bonorum revelationes receperit in transitu suo Ioseph à sanctissima Sponsa sua Maria? *Et rursus.* Quomodo cogitare potest mens discreta, quòd tantà unione uniret menti tantæ Virginitatis aliquam animam nisi ei virtutum operatione simillimà? Undè credo Ioseph fuisse mundissimum in Virginitate, profundissimum in humilitate, ardentissimum in charitate, altissimum in contemplatione.

10. Beatam dicit Virginem M. Magdalena.

Quia ista est verior Maria.

De Magdalena dictum est. *Optimam partem elegit.* Felicioꝝ in hoc Virgo nostra, illa doctrinam Christi, hæc Christum elegit, illa rivum, hæc fontem cum rivo. Illa aliquando septem dæmonijs repleta, hæc semper gratiâ plena: illa meretrix, hæc Spiritus S. Sponsa, illa Phiala; hæc, unica, formosa, columba, dilecta. Illa obtinuit Lazari fratris resurrectionem, sed in nomine hujus. Quærit s. *Chrysol.* Cur venit Magdalena cum pro Lazari vita oraret Martha, & respondet quia Magdalena erat Materni nominis bajula, habuit enim prænomen Maria. Illa ad pedes Christi sedit, huic attribuitur illud 3. Reg. 2. *Sursum Rex in occursum ejus, adoravit eam, & sedit super thronum suum, positus est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* Ex ore cranij S. Magdalena vitis germinavit eoque indicio ipsa reliquias suas demonstravit. Carolo Siciliae Regi apparens ei in carcere, ex eoque illum liberans ut refert *Surius* 22. Julij. De ore Virginis cœpit botrus cypri, quando Angeli nuncianti respondit. *Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum.* Illa in solitudine Magdalena pascebatur solo cantu Angelico septies in diem repetito; hæc Virgo ab Angelis resiciebatur ut alibi diximus, in templo. Magdalena cruci adstitit Christi; Virgo verò Christum affectu offerebat; imò ut docet s. *Antonin.* p. 4. *Theolog.* tit. 15. c. 41. par. 1. Stabat ita Divinae voluntati conformis, quod si oportuisset ad implendam secundum rationem voluntatem Dei, ipsa Filium in cruce posuisset ac obtulisset, neque enim minoris fuit obedientiæ ac Abraham. *Laur.* *Justin.* de Agon. Christi c. 2. Clarissimum passionis Christi speculum effectum erat sor Virginis. c. 17. In corpore Filius, in mente erat crucifixa Genitrix. Magdalena venit ad ungendum corpus Christi, sed Virgo non venit quia certò sciebat & expectabat Christum eodem die resurrecturum, undè sciebat hanc unctionem fore frustraneam. Ait *Cornel.* in *Matth.* c. 28. Et quia Virgini ante alios redivivus apparuerat, Magdalena fuit Apostola Massiliensium. *Enc.* *Dexter* in *Chronico.* Sacra Virgo Maria consilio, luce doctrinæ, & admirabili vitæ exemplo collegio præsidet Apostolico, nihilque grave gerunt illi, quod non eius consilio ductuque gerant. Ipsa ut docet *Rupert.* lib. 1. in *Cantic.* orcam inter Apostolos questionem de legalibus, resolvit. Magdalena vi amoris est mortua ut est in *Apoc.* 14. S. Virgo est amore mortua.

Aa 3

11. Beatam

ii. Beatam dicit Virginem S. Simeon.
Quia ista est Lumen omnium.

Cum Virginis Filium in ulnas Simeon suscipit, exclamat inter cetera: *Lumen ad revelationem Gentium.* Unde illud lumen? *Petrus Damiani* attribuit *Sermo de Assumpt.* Virgini illud *Eccles. 24. Ego feci in coelis ut oriretur lumen indefectum.* Et subdit. Nihil habuit spiritus in visibilibus creaturis excellentius, cui excellentiam Virginis compararet, præter solem: hoc itaq; ipsa amicta sole, attulit lumen illud mundo. Hinc, ut refert *Tursellin:* in vita ejus S. *Franciscus Xaverius*, dum Gentibus unum de decem Divinis proposuisset præceptis, habuit in more subungere, & cum circumfusa multitudine recitare precationunculam. *Maria Mater Dei ora pro nobis*, ut possimus hoc Dei servare præceptum, & sic deinceps alijs etiam explanatis orabat præceptis. Lumen *Mariæ* simile est solari, & ostendit lutum & trahit sursum. *Cant. 8.* ubi legit vulgata, *lampades ejus lampades ignis LXX. legunt.* Alæ ejus alæ ignis. Ex hoc fortè mos invaluit in *Dei Ecclesia* ut die *Purificatæ Magnæ Parentis* consecrentur cerei, Meminit hujus moris *Bernard. serm. de Purif.* meminit & *Surius 19. Maij in vita S. Dunstani*, ex quibus constat esse non modernum. Exultavit senex Simeon viso in carne Deo, non vidisset, nisi hæc Mater illum genuisset. Exultat ad fructum vitæ, nec minùs aspectu arboris vitæ hilarescit. *Benedicta Filia tu à Domino, quia per te Fructum vitæ communicavimus.* Sed quomodo Beatam dicit Simeon, cui prædixit: *Tuam gladius pertransibit animam.* Et in hoc Beatam dicit. Audiamus S. *Jldesum serm. 2. de Assumpt.* qui S. Virginem vocat Matrem timoris. Mater carnis dat carnem quam habet, Virgo ut sit Mater timoris debet in se timoris habere gladium. *Orig. in Luc.* Ut aliena revelentur peccata Matris anima sauciatur. *Nunc dimittis in pace* exclamat Simeon, quando in manus suas è manibus Virginis accepit Lumen mundi. Idem & modò Virgines accidit cultoribus. Unus sit præ omnibus B. *Joachim Senensis in Ephemend. 16. Apr.* Is ab ineunte ætate Virginem tenerè semper coluit, deinde verò illius manibus Ordinem Servitarù ingressus, ibiq; raro cum virtutis exemplo complures exegit annos. Tandem ipso die Assumptæ Virginis cum sacrificio Divino assillit, & accensum ceræum ad elevationem SS. hostiæ tenet, ipse cadit repente & exanimatus, cereus tamen in aëre pendet elevatus.

12. Beatam dicit Virginem Martha ; quia hæc
intimiùs recepit Dominum.

Cùm onus domùs incubisset soli Marthæ, versa ad Dominum Joan. 16. dixit. *Domine reliquit me soror mea solam, dic ergo illi ut me adjuvet: Eadem verba in die Assumptæ legit Ecclesia, quasi diceret. Reliquit me soror mea Maria solam, dic illi ut me adjuvet. Sed utcuque, non adjuvit Magdalena Martham. Juvat nostra Virgo Ecclesiam in apparando Deo convivio, ex lachrimis pœnitentium, ex orationibus justorum. Greg. Nazianz. orat. in S. Lumina. Adjuvat nos semper & interest omnibus bonis nostris studijs, ipsa rotam voluntatis nostræ versat, ipsa lumen & ignem ad quem ambulemus, quo cruda excoquamus, humili adjutorio ministrat. Habuit Martha Christum hospitem brevi tempore: Habuit Virgo nostra in utero mensibus novem, & postea triginta annis. Martha in suo turbabatur obsequio: Virgo manebat quieta. Martha ut est apud Surium Jul. 29. moritura audivit vocem: Veni hospita mea carissima accipe pro tuo convivio convivium, & meum in coelis tibi ministerium. Virgini dicitur. *Veni de libano veni coronaberis. Bonav. in spec.* Ducta est in cubiculum quietis æternæ nostra Esther Regina, & gratiam Regis Dei super omnes mulieres invenit, id est super omnes intelligentias Angelicas, & super omnes animas beatas.*

13. Beatam dicit Virginem Joannes Baptista.
Quia per illam Spiritum S. accepit.

Cùm iras procerum pertinaces in daniëlem non posset frangere Darius Daniel. 5. mitti eum permisit in leonum lacum. Appellat scriptura Matres lacum. Isai 51. *Attendite ad petram unde excisi estis & ad cavernam lacu de qua præcisi estis.* Joannes in utero Matris erat ut Daniel in lacu leonum. Explicat Isai. eodem loci petram & lacum. *Attendite ad Abraham Patrem vestrum, & ad saram qua peperit vos.* Lacus leonum uterus in quo peccatum originale contrahitur. Ibi Joannes poterat illud Psal. 39. cantare, *Expectans per sex menses expectavi Dominum & intendit mihi, seu ut Hob. legit. Extendit se ad me. Eduxit me de lacu miserie & de luto facis.* Quia ut inquit Bern. *serm. de Circumcis.* Cecidimus de alto in profundum, per originale scilicet cecidimus in lutum & lapides, lutum nos inquinavit, lapis vulneravit, hinc tardi sumus ad bonum, veloces ad malum. 1. 2. q. 85. a. 2. **Vulnerati**

Vulnerati fumus in intellectu & voluntate. De hoc lacu se Matre misericordie educente evasit Ioannes. Lacum miserie S. Athanas. apud Lorin. in Psal. 90. vocat coenofas voluptates. *Dydimus*. Vicia carnalia. *Cyrillus*. Fecetentia crimina. *Aug.* Peccatum consuetudinis. Quidquid sit certum est quod dixit *Petrus Ravennas in exposit.* Ave Maria. Hac quæ gratia Dei Deum terris dedit, dedit & finem vitæ. Acceleravit præterea S. Virgo Joanni usum rationis: sic enim *Ambr. lib. 2. in Luc.* de Joanne loquitur. Qui habebat exultandi affectum, habebat intelligendi quoque sensum. Implevit Joannem Spiritu S. *Ambr. lib. 2. in Luc.* Non prius Mater Elisabeth repleta est quam filius, sed cum filius esset repletus Spiritu S. replevit eum Matrem. *August. de amicitia c. 11.* dicit Amicitia officium esse ut spiritus spiritui jungatur, & applicetur, & ita misceatur, ut unum velut fieri ex duobus. Ad hanc amicitiam cum Deo pervenit Ioannes per Virginem. Poterat Christus sine Matre Joannem sanctificare, noluit. Hinc Ioan. 3. Christus de Joanne loquitur. *Amicus sponsi qui stat & audit cum gaudio, gaudet propter vocem sponsi.* Quid est stare quærit *Aug. som. 9. tr. 14. in Joan.* Est permanere in gratia ejus quam accepit. Promisit Deus Isai: 60. *Non audietur ultra iniquitas in terra tua, vastatus est contritio in terminis tuis & occupabit salus muros tuos.* Hoc in S. Joanne per Virginem completum. Occludit os clamanti iniquitati, in peccato concepit te Mater tua vastatus es sicut alij parvuli, contritis in potentis superioris & inferioris tuæ potestatis multa tibi inest fragilitas ad bonum, & pronitas ad malum. Sed è contritis occupabit salus muros tuos, pro ferro afferam aurum, pro ære argentum, pro lignis æs, pro lapidibus ferrum. Additum est Joanni aurum charitatis usque ad Martyrij ardorem, additum splendens puritatis argentum, æs liberrimæ prædicationis ut sit vox super aquas Baptismi, vox Regibus horribilis. Dedit illi Deus ferrum pœnitentiæ, accepit pacem quam nullius peccati bellum turbavit, ut post vigilante pro se Divinâ gratiâ à quâ fuit confirmatus in bono, habuit dies vitæ sua quasi muros. *Anselm. alloq. coel. 23.* Virgo est Mater omnis gratiæ. *Jo. Geom. hymn. 1. de B. V.* Virgo est Mater gratiarum. Illa Joanni prævenientem, concomitantem gratiam parturivit. Inde tantos profectus Ioannes fecit, inde ita in virtute fundatus, ipsa Virgo loquitur *Prov. 8.* Quando appendebat fundamenta terra cum es et cuncta componens. Dicta est Virgo *Andrea Cret. orat. 2. de Assumpt.* Penarium vitæ cui nihil potest auferri, & sicut fons exhauriri non potest. Tale penarium est perseverantia ultima quæ donum nobis tribuit immobilis in bono consistentiæ, inquit *Angelicus Thomas. 22. q. 137. art. 4.* Non extinguetur in nocte lucerna ejus dicitur est de muliere forti *Prov. 31.* Non extinguebatur lucerna Virginis Ioanni in quocunque

cunq̄ue nocte persecutionis. Cū Proto-martyr Christi Stephanus lapidum imbre obrueretur, traditio est Virginem inter fuisse, ejusque agonem Deo commendasse. Non aliter credo illam fecisse quando Ioannem in vincula coniectum audivit: quem enim parvulum suscepit, in ultimo certamine non deseruit.

14. Beatam dicunt Virginem cateri in Ecclesia Dei
Heroës, atque Heroïnæ.

Quia Virgo omnes superavit.

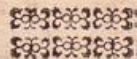
Virgo est ut docet *s. Ephrem serm. de laud. Virg.* Unica Spes Patrum, Gloria Prophetarum, Honor Martyrum, Lætitia sanctorum, & Lumen probatissimorum Abraham, Isaac & Iacob, Decus Aaron, Splendor Moyſis, Gedconis Vellus, omnium sanctorum ac Virginum Corona ob immensum fulgorem, atque splendorem inaccessum. Est Nubes quam secuti in hac vitæ peregrinatione sicuti olim in deserto. Ita illam salutat *Epiph. serm. de Laud. Virg.* dum dicit: Ave gratiâ plena, nubis columnæ similis, quæ Deum habes, qui populum deduxit per desertum. *Hier. in Psal. 77.* Et deduxit eos in nube diei. Per nubem intelligit S. Virginem. Acclamat *Andr. Creten. Orat. 2. de Deip.* O Columna vivifica, non carnalem per lucem deducens Israelem, sed spiritualement qui deducitur ad increatam lucem cognitionis, Divinis illuminans facibus. *Ambr. in Psal. 118.* Illa columna nubis specie quidem præcedebat filios Israel, mysterio autem significabat Dominum Iesum in Nube venturum levi, sicut dixit *Isai. c. 19.* hoc est in Virgine Maria. Illa de nocte Columna ignis. Columna ignis in nocte est Divinitas in carne Virginis. *Honorius* in hunc modum Virginem affatur nomine sponsi. Tu una omnium transcendes merita, & ideo præ omnibus sola electa, Columba mea, in qua transfudi Spiritus charismata, perfecta mea quam perfudi perfectione per virtutum munera. Viderunt eam oculis cordis filie Sion, id est, Ecclesiæ, & Beatissimam prædicaverunt, & Reginæ & concubinæ activi & contemplativi laudaverunt eam. *Epiph. heres. 78.* A Maria hæc Vita mundo genita est, ut viventem gigneret & fieret Maria Mater viventium. *Bernardin. tom. 3. serm. 6. art. 2.* Virgo per consensum in incarnationem, omnium electorum salutem viscerosissime expetijt & procuravit, & ex tunc in suis visceribus, omnes bajulavit tanquam verissima Mater filios suos.

Has & plures causas propter quas illam singuli & universi beatam dicant numerat *S. Ephrem de laud. B. V.* dum illam in hunc modum alloquitur. Spes des-

Bb

sperantium,

sperantium, per te reconciliati sumus Christo, Deo meo, Filio tuo, tu peccatorum
 & auxilio destitutorum unica Advocata atque Adjutrix, tu Portus naufraganti-
 um tutissimus, Solatium mundi, carcere clausorum Liberatrix celeberrima,
 tu orphanorum Susceptor, tu captivorum Redemptio, ægrotantium Exultatio &
 omnium Salus: tu Monachorum & sollicitariorum Stabilimentum & Spes Sa-
 cularium: tu Virginitas Gloria, Corona, & Gaudium: tu mundi Latitia, tu nos-
 tes Portus, & Præses, pia Auxiliatrix, jucunda Libertas, Fons gratiæ & consolatio-
 nis, peccatorum Refugium, atque Diverforium laborantium, Propitiatorum, Spes
 omnium proborum adversis casibus afflictorum, dulce converforum Solamen
 atque Præsidium: Virorum pariter ac mulierum Regina ac Patrona: nostra Con-
 solatrix, quæ mœrores sedâsti atque molestias leniisti, cunctasque oppressiones
 sustulisti: Clavis regni cœlestis, Portus tutissimus in hac vita navigantium, *Anti-
 Cret. de dormit. Deip.* Sancta & Sanctis Sanctior, & omnis Sanctitatis Sanctissima
 Thesaurus. *Bern. epist. 74.* Ipsa Virgo Virginum, Sancta Sanctorum, Lumen coe-
 corum, justorum Gloria, peccatorum Venia, gratiæ Inventrix, Mediatrix salus,
 Restauratrix sæculorum, Reverenda Angelis, Desiderata gentibus, Prophetis &
 Patriarchis præcognita, electa ex omnibus, prælata omnibus. *Idem serm. 3. super
 Salve.* Propter hanc totus mundus factus est. Expressius *Andr. Jerosolym.* dum in
 hunc modum Virginem alloquitur: Verè benedicta tu, quam Ezechiel verum
 solis ortum proclamavit. Sola verè benedicta es quam Montem magnū vir ille de-
 siderabilis Daniel vidit, ac Montem obumbrantem Habacuc ille admirabilis
 Montem præterea Dei, Montem pinguem, Montem quem Deo inhabitare
 placuit. Benedicta tu quam Zacharias vir divinisimus aureum Can-
 delabrum septem vidit lychnis ornatum, nimirum illis
 septem Spiritus S. donis clarum ac
 lucidum &c.

CAP.